

УДК 331.56(477)

С.Т. СЛЮСАР, кандидат економічних наук

Аналіз рівня безробіття в Україні: проблеми і шляхи його подолання

Мета статті - виявити можливості підвищення рівня зайнятості на ринку праці України за результатами вивчення та аналізу проблем безробіття.

Методика дослідження. Методи: статистико-економічний, порівняльного аналізу, розрахунковий.

Результати дослідження. Проаналізовано сучасний стан ринку праці та рівень безробіття в Україні, визначено причини зростання рівня безробіття, сформульовано пропозиції щодо підвищення рівня зайнятості серед населення.

Елементи наукової новизни. Проаналізовано сутність феномену «безробіття». Проведено аналіз рівня безробіття в Україні за 2011-2017 рр., де розглянуто динаміку кількості безробітних та їх рівень. Наведено структуру безробітного населення України у 2017 р., внесено пропозиції щодо основних шляхів подолання проблем безробіття та підвищення рівня зайнятості населення в Україні.

Практична значущість. Викладено сутність поняття «безробіття». Розглянуто основні проблеми безробіття населення України. Здійснено аналіз динаміки рівня безробіття та визначено причини і фактори, які формують рівень безробіття в Україні в останні роки. Запропоновано основні напрями його подолання та вдосконалення регулювання безробіття в Україні: створення (з боку держави) необхідних умов для залучення працівників на роботу в сфері національного господарства, забезпечення робочих місць у проблемних регіонах країни, а також з боку підприємців щодо створення робочих місць, надання державою робочих місць шляхом залучення безробітних до виконання громадських робіт, відображення реальної, достовірної інформації про рівень безробіття. Табл.: 1. Рис.: 3. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: безробіття, зайнятість, робоча сила, ринок праці, соціальний захист, міграційні процеси, трудова міграція, рівень безробіття.

Слюсар Світлана Тимофіївна - кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і оподаткування, Державний вищий навчальний заклад «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» (Київська обл., м. Переяслав-Хмельницький, вул. Сухомлинського, 30)
E-mail: devko89@ukr.net

Постановка проблеми. Однією з найважливіших соціально-економічних проблем сучасного етапу розвитку України є безробіття. Це складне макроекономічне явище економічного життя. Економічна криза в Україні згубно позначається на зайнятості в країні. Нині безробіття стає неодмінним елементом життя України, що впливає не тільки на соціально-економічну, а й політичну ситуацію в державі. Воно залишається в центрі уваги і населення, і наукової громадськості, а також є однією з актуальних проблем у країні.

Безробіття є макроекономічною проблемою, яку формують такі чинники, як структурні зміни в економіці, зниження темпів економічного розвитку, науково-технічний прогрес, співвідношення цін на фактори виробництва, сезонні коливання виробництва, недостатній сукупний попит, інфляція, недосконале трудове законодавство, низький

рівень професійної підготовки й перепідготовки, неналежний рівень програм зайнятості та демографічні процеси.

З огляду на нинішню ситуацію, в якій знаходиться країна, безробіття - це найбільш гостра проблема, з якою стикається населення України в умовах сьогодення. Причиною цього є неефективність використання робочої сили у минулому і відсутність економічних умов, які б дали змогу людям застосовувати свої навички у продуктивній роботі за гідну плату, війна на сході країни. Саме тому це явище є як економічною, так і соціальною проблемою. Безробіття у нашій країні набуло масового характеру і несе реальну загрозу для державного та суспільного благополуччя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам безробіття в Україні присвячено чимало праць науковців. Дана проблематика знайшла відображення у дослідженнях вітчизняних учених. А.О. Борищук та К.Д. Семенова проаналізували рівень

© С.Т. Слюсар, 2018

безробіття в Україні [1]. І.С. Зайцева дослідила проблеми зайнятості та безробіття в Україні та країнах Європейського Союзу [3]. Л.О. Шаульська та Н.А. Якімова у своїй науковій праці дослідили проблеми тіньової зайнятості в контексті структурних трансформацій ринку праці [12] й багато інших.

Проте варто зазначити, що незважаючи на велику кількість наукових досліджень, питання аналізу причин, рівня безробіття та шляхів подолання безробіття як одне з глобальних проблем світу на сучасному етапі реформування економіки України є актуальним, потребує подальшого вивчення й додаткових наукових і практичних розробок. Таким чином, ряд питань, пов'язаних з особливостями виявів безробіття в Україні наразі необхідно вивчати та аналізувати.

Мета статті – виявити можливості підвищення рівня зайнятості на ринку праці України за результатами вивчення та аналізу проблем безробіття.

Виклад основних результатів досліджень. Безробіття є невід'ємною складовою ринкової економіки, одним з негативних наслідків самої природи ринку, результатом дії його головного закону – попиту і пропозиції. Безробіття є макроекономічною проблемою, яку формують такі фактори, як зміни в економіці, сповільнення темпів економічного розвитку, співвідношення цін на фактори виробництва, недостатній сукупний попит, інфляція, що сприяє скороченню капітальних вкладень, зниження реальних доходів населення, що викликає збільшення пропозиції зі зменшенням попиту на робочу силу, співвідношення цін на фактори виробництва, яке веде до переважання працездатних технологій, сезонні коливання виробництва, що здійснюють коливання у попиті на робочу силу, науково-технічний прогрес, що збільшує диспропорції між попитом і пропозицією робочої сили, недосконале трудове законодавство, низький рівень професійної підготовки й перепідготовки, неналежний рівень програм зайнятості та демографічні процеси, які відбуваються в країні.

Безробіття – соціально-економічне явище, за якого працездатне населення не може знайти роботу, стан зайнятості частини економічно активного населення [6].

Провівши аналіз наукової літератури, а також розглянувши різні визначення поняття «безробіття», ми дійшли висновку, що не

існує єдиного погляду щодо цього соціально-економічного явища. Узагальнивши всі зазначені твердження пропонуємо таке розуміння поняття «безробіття».

Безробіття – це суспільна ситуація в країні, спричинена економічними, політичними або соціальними чинниками, за яких значна частина працездатного населення не може реалізувати свій трудовий і творчий потенціал через обмежену кількість вакантних робочих місць або через свою неконкурентоспроможність на ринку праці.

Безробіття в економічному житті – це перевищення пропозиції робочої сили над попитом на працю. Його не можливо скасувати, бо в кращому випадку воно може бути зведене до «природного» рівня безробіття. Незважаючи на значне зменшення кількості безробітних, його рівень, як і раніше, досить високий.

Таким чином, безробіття зумовлено процесом соціально-економічного розвитку держави і суспільства. Воно є невід'ємним елементом розвитку виробництва. В певному сенсі можна сказати, що безробіття – це макроекономічне явище, що визначає темпи і рівень економічного розвитку країни.

У Законі України «Про зайнятість населення» безробіття трактується як соціально-економічне явище, за якого частина осіб не має змоги реалізувати своє право на працю та отримання заробітної плати (винагороди) як джерела існування [4].

Отже, серед учених немає єдиної думки щодо визначення поняття «безробіття» як складного і багатогранного явища. Безробітні поряд із зайнятими формують робочу силу країни. У реальному економічному житті безробіття виступає як перевищення пропозиції робочої сили над попитом на неї [1].

Виникнення безробіття призводить до таких наслідків: збільшення соціального напруження; збільшення осіб з психічними захворюваннями; посилення соціальної диференціації; виникнення випадків кримінального характеру; зниження трудової активності, а також рівня життя населення; скорочення податкових надходжень; зменшення ВВП; зростання витрат на допомогу безробітним [5].

Попри всі негативні наслідки, безробіття має й позитивні сторони:

- підвищення соціальної цінності робочого місця;

- збільшення особистого вільного часу та свободи вибору місця роботи;
- зростання соціальної значимості й цінності праці;
- створення конкуренції між працівниками;
- стимулювання підвищення інтенсивності і продуктивності праці [5].

За ринкових умов безробіття є не тільки економічною, але й серйозною соціальною проблемою. Причому соціальні аспекти даної проблеми є більш відчутними для суспільства і дуже актуальні наразі.

Проаналізуємо рівень безробіття в Україні за останні роки. Значної шкоди Україні завдала світова фінансова криза, окупація Криму та ситуація на сході країни. Саме тому найбільшого скорочення зайнятості на початку кризи зазнали такі сектори, як промисловість та будівництво. За останні чотири роки рівень безробіття в Україні знизився на 0,3 %. Такі дані в жовтні 2017 р. оприлюднила Державна служба статистики України [2].

Безробіття є макроекономічною проблемою, яку формують такі чинники, як струк-

турні зміни (міжгалузеві, внутрішньогалузеві, регіональні) в економіці (наприклад, упровадження нових технологій, згорання виробництва в традиційних галузях, закриття технічно відсталих підприємств), зниження темпів економічного розвитку, сезонні коливання виробництва, недостатній сукупний попит, інфляція, недосконале трудове законодавство, низький рівень професійної підготовки й перепідготовки, неналежний рівень програм зайнятості та демографічні процеси [5].

Розглянемо динаміку кількості безробітних та рівень безробіття в Україні за 2011-2017 рр. (табл.).

За даними табл. 1 можемо спостерігати стійку неоднозначну тенденцію: після 2011 р. рівень безробіття знижувався до 2013 р., а упродовж 2014-2016 рр. повільно, але зростав. Цікавий такий факт: за даними Державної служби статистики України, щороку із січня до вересня кількість безробітних стабільно зменшується.

Динаміка кількості безробітних та рівня безробіття в Україні

Роки	Безробітне населення			
	У віці 15-70 років		Працездатного віку	
	у середньому, тис. осіб	% до економічно активного населення відповідної вікової групи	у середньому, тис. осіб	% до працездатного населення відповідної вікової групи
2011	1732,7	7,9	1731,7	8,6
2012	1657,2	7,5	1656,6	8,1
2013	1576,5	7,2	1576,4	7,7
2014	1848,3	9,0	1847,6	9,4
2015	1654,7	9,1	1653,9	9,5
2016	1691,5	9,4	1691,1	9,7
2017	1786,9	7,5	1766,8	7,6

Джерело: [1, с. 32].

У 2013 р. за 9 міс. роботу знайшли 422,1 тис. осіб, які на початку року були безробітними, у 2014 р. - 418,1, у 2015 р. - 407,4, у 2016 р. - 341,5 тис. осіб. У 2017 р. така тенденція збереглася: у вересні безробітних було на 303 тис. менше, ніж у січні [8].

Зниження рівня безробіття сприятиме економічному розвитку України. Але подолання цієї проблеми потребує реалізації комплексу рішень, починаючи від адекватного розподілу державного замовлення при підготовці спеціалістів у навчальних закладах і завершуючи проведенням економічних реформ та залученням інвестицій.

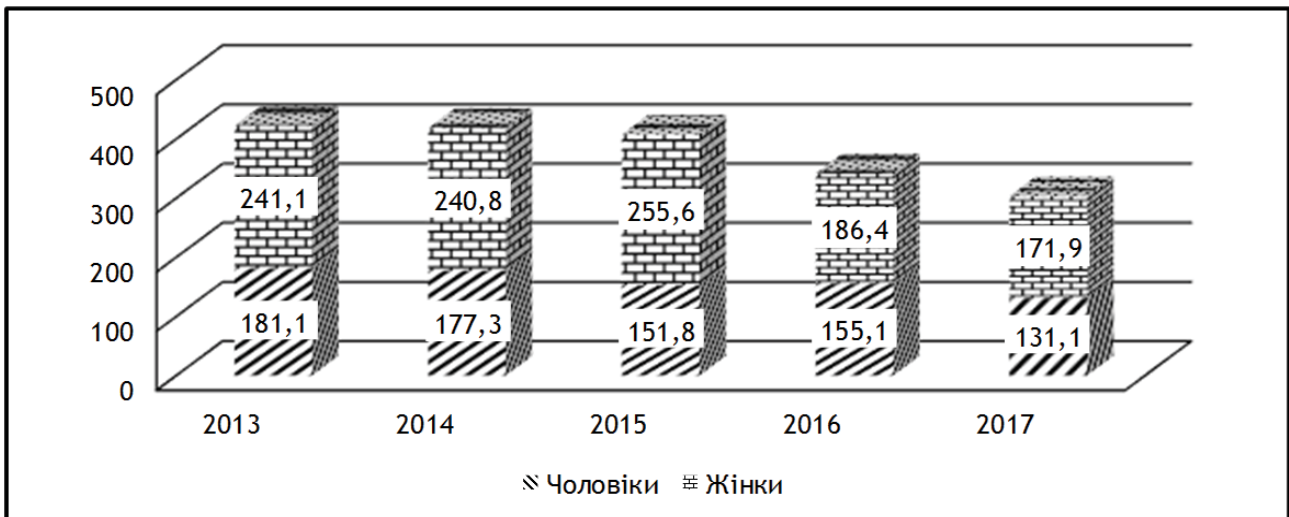

Рис. 1. Аналіз рівня безробіття в Україні за статтю, 2013-2017 рр. (вересень), осіб

Джерело: [8].

Порівнюємо дані (рис. 1) та розглянемо також графічно кількість безробітних за місцем проживання (рис. 2).

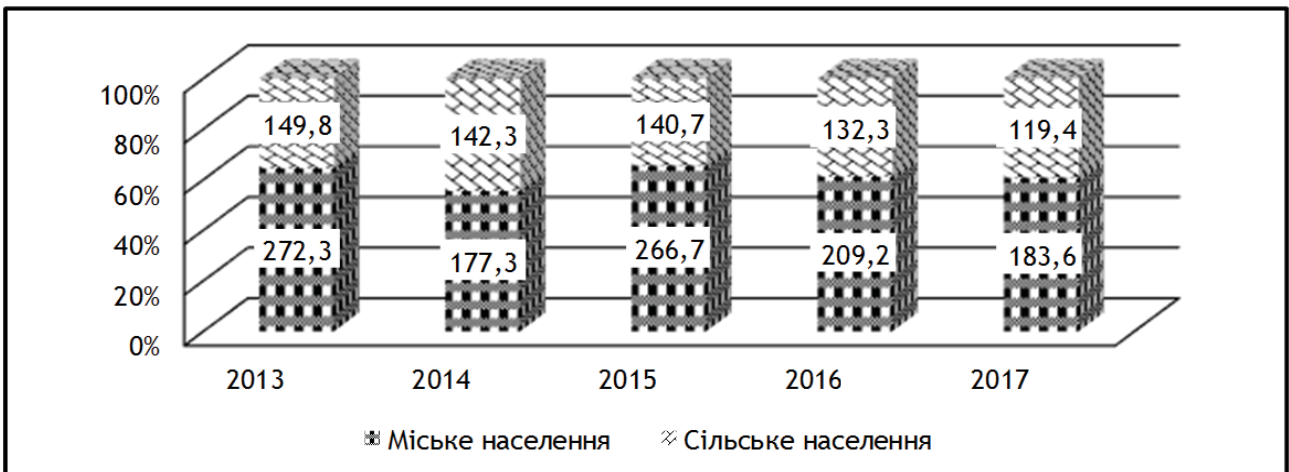

Рис. 2. Аналіз рівня безробіття в Україні за місцем проживання, тис. осіб

Джерело: [8].

Також варто зазначити, що у вересні 2017 р. за показником наповненості ринку праці вакансіями країна наблизилася до рівня 2014 р. Чотири роки тому на одне робоче місце на ринку претендували у середньому 5 осіб, нині – 4. Як і у випадку з відсотком безробітних, на початку року кількість людей, що не мають роботи, традиційно більша, ніж наприкінці року. Найгіршою була ситуація в 2015-2016 рр.: у січні 2015 р. на одну незакриту вакансію претендували 13, у вересні того самого року – 10, у січні 2016 р. – 16 осіб.

Україна у 2014-2015 рр. втратила 3 млн робочих місць внаслідок окупації Донбасу і Криму. Однак вважаємо, що така позитивна тенденція рівня безробіття в Україні є дуже далекою від реальності [1].

При аналізі безробіття населення важливо відзначити причини безробіття. Наведемо структуру безробітного населення України у 2017 р. (рис. 3).

Проаналізувавши структуру безробітних за даними рис. 3, можна стверджувати, що у 2017 р. в Україні найчастіше населення ставало безробітним через звільнення за власним бажанням (30 % від загальної кількості безробітних), наступними причинами безробіття є звільнення з економічних передумов і неможливість працевлаштування після закінчення навчальних закладів загальної середньої освіти та вищих (20 та 18 % безробітних відповідно). Безробітними ставали через демобілізацію з військової строкової служби (2 % безробітних) [1].

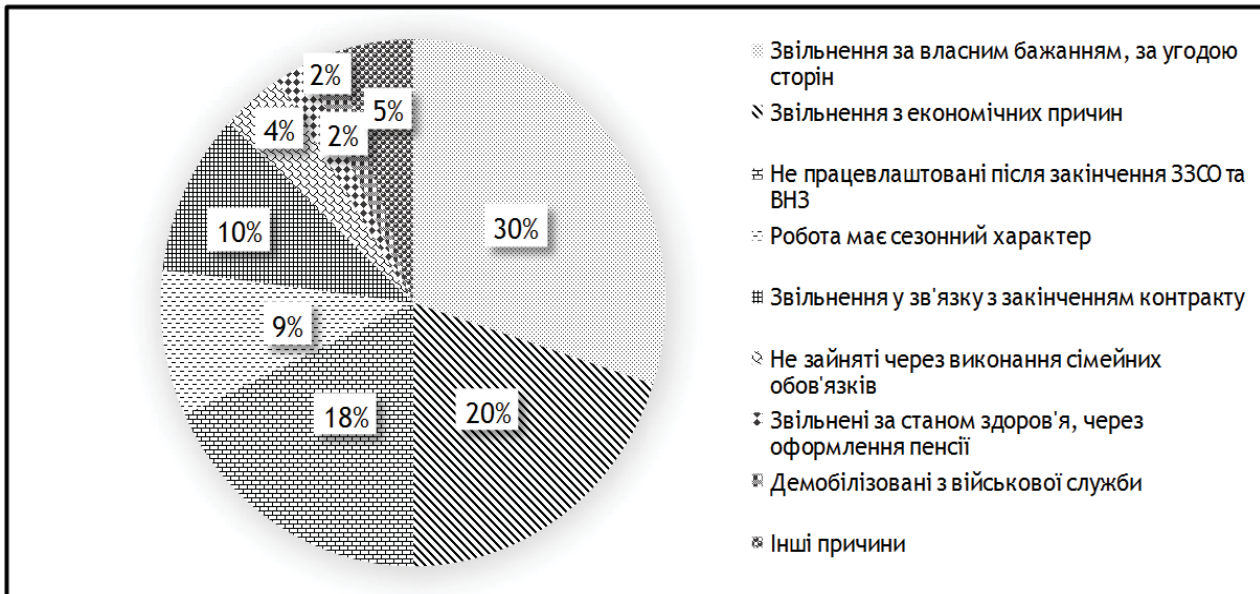

Рис. 3. Структура безробітного населення України за причинами незайнятості, 2017 р.

Примітка. Побудовано автором за даними Державної служби статистики України.

Також вважаємо, що існує багато проблем щодо статистики безробіття в Україні, які не дають змогу об'єктивно оцінювати реалії безробіття в Україні, до них належить:

відсутність статистики про осіб, які втратили надію на отримання роботи в Україні, які не стоять на обліку в службі зайнятості;

статистика не враховує часткову зайнятість;

неправдива інформація з боку безробітних. Велика кількість робітників працюють без офіційного працевлаштування, тому майже неможливо перевірити тих, хто отримує виплати по безробіттю й задіяний у тіншовій економіці. Натомість статистика не бере до уваги, що саме через відсутність роботи 7,5 млн наших співвітчизників виїхали за кордон на заробітки.

Реальну ситуацію, яка сталася наразі в Україні, можемо бачити і без статистики. Враховуючи демографічну ситуацію, яка панує в різних регіонах України, можна передбачити, що при нинішньому рівні створення нових робочих місць і природному прирості населення рівень безробіття в регіонах у майбутньому набуде ще більшої гостроти.

Сьогодні економічна криза впливає найбільше на сфери фінансових послуг, нерухомість, будівельну галузь, металургію, торгівлю, хімічну та добувну промисловість, однак перелік цей може бути набагато більшим. Також актуальною на ринку праці України є проблема мобільності робочої сили. Трансформаційні економічні перетво-

рення в Україні створили можливості для появи нових умов та видів мобільності робочої сили.

Основні шляхи вирішення проблем безробіття мають включати цілу низку заходів, зокрема:

- запровадити механізми захисту внутрішнього ринку праці країни;

- реалізувати Державні та регіональні програми зайнятості населення;

- знизити податки для підприємств за умови збереження робочих місць;

- застосувати економічні стимули фінансово-кредитного механізму для створення інвестиційного клімату та ефективного ринкового середовища;

- варто розвивати розгалужену систему державної служби зайнятості професійної орієнтації, підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації кадрів;

- необхідно сприяти підвищенню конкурентоспроможності робочої сили за рахунок поліпшення рівня освіти по професіях, необхідних на ринку праці;

- слід здійснювати кооперацію, спеціалізацію та інтенсифікацію виробництва на інноваційній основі з урахуванням зональної спеціалізації способом відновлення;

- гарантувати виплату заробітної плати, яка повинна бути не нижче законодавчо встановленого мінімального рівня заробітної плати (з 1 січня 2018 р. 3723 грн), недопускати затримання з її виплати, через що організувати постійний всебічний контроль з боку державних органів;

- сформувати легалізацію тіньової зайнятості [1].

Наразі в Україні спостерігається тенденція невідповідності кількості безробітних, зареєстрованих у Державній службі зайнятості, кількості найнятих робітників, які скористалися послугами служби зайнятості. Гострою на сьогодні є проблема високої частки безробітних з вищою освітою в Україні.

Останнім часом також постійно загострюється ситуація із зайнятістю молоді в Україні. Частка молоді у загальній кількості безробітних досягла 30%.

На нашу думку, держава повинна проводити певні заходи для зниження рівня безробіття, а саме:

- вдосконалення нормативно-правової бази до міжнародних норм і стандартів;

- створення нових робочих місць у сфері малого та середнього бізнесу, так як він сприяє відродженню традиційних ремесел, народних промислів, кустарництва, розвитку туризму в Україні;

- розвиток сільського господарства через вдосконалення системи збуту продукції;

- розвивати «надомний» бізнес, бо це значно покращить рівень зайнятості населення в Україні;

- створення «сімейних ферм» у сільській місцевості;

- перепідготовка безробітних, залучення їх до суспільних робіт.

Першочерговим завданням для зниження рівня безробіття в державі має стати реалізація виваженої економічної політики, зорієнтованої на зменшення рівня бідності та безробіття, підвищення частки оплати праці в структурі реальних доходів населення, забезпечення стабільного розвитку національної економіки.

Сукупність цих заходів дасть можливість проаналізувати виконання регіональних програм, робити міжрегіональні порівняння, розрахувати витрати Фонду зайнятості на конкретні напрями державної політики зайнятості. Водночас державним органам влади необхідно якомога швидше створити відповідну правову базу з метою захисту прав наших громадян - заробітчан за кордоном.

Запорукою вирішення проблеми безробіття в Україні є розробка і реалізація широкого комплексу відповідних заходів, насамперед, у соціально-трудої сфері. Варто звернути увагу на оновлення та підвищення технічного рівня робочих місць, зокрема, для

того, щоб кожне з них забезпечувало зайнятому прожитковий мінімум і подальше збільшення заробітної плати (з урахуванням інфляції). Це дозволить привести заробітну плату у відповідність з продуктивністю праці, скасувати фіктивні робочі місця, зменшити приховане безробіття [6].

Запровадження запропонованих вище шляхів подолання безробіття значно покращить ситуацію зайнятості на національному ринку праці, що сприятиме поліпшенню як економічного, так і соціального рівня розвитку українського суспільства.

Висновки. Проблема безробіття є ключовим питанням сьогодення, насамперед у ринковій економіці країни. І якщо її не вирішувати, то неможливо налагодити ефективну діяльність економіки і рівень безробіття буде зростати.

Для зниження безробіття в Україні потрібно проводити певні заходи: підвищення добробуту за рахунок особистого трудового внеску, підприємництва та ділової активності; надання відповідної допомоги по безробіттю, збереження робочих місць та підготовка осіб, які втратили роботу; здійснення ґрунтовної пенсійної реформи; сприяння всебічному державному захисту інтелектуального потенціалу суспільства; організація спеціальних ярмарків праці для навчальних закладів з метою працевлаштування випускників; розширення досвіду організації зустрічей із роботодавцями та колишніми безробітними, які успішно знайшли роботу чи заснували власний бізнес; посилення координації міжнародної діяльності в частині інформаційного обміну з питань зайнятості; забезпечення стабільного фінансування та державної підтримки розвитку духовної сфери, освіти, науки і культури.

Отже, запровадження таких заходів дасть змогу покращити ситуацію зайнятості на національному ринку праці, що сприятиме поліпшенню як економічного, так і соціального рівня розвитку суспільства в державі у цілому. Для вирішення проблем безробіття в Україні треба докорінно змінювати політику зайнятості. Не можна сьогодні пасивно стримувати безробіття. Тільки цілеспрямоване активне підвищення рівня зайнятості населення на діючих і на новостворених високоефективних робочих місцях допоможе вивести економіку з безвихідного становища, дати простір розвитку ринкових і соціальних перспектив.

Список бібліографічних посилань

1. Борищук А. О., Семенова К. Д. Аналіз рівня безробіття в Україні. *Статистика - інструмент соціально-економічних досліджень* : зб. наук. студ. пр. Вип. 3. Ч. 1. Одеса. 2017. С. 29-34.
2. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
3. Зайцева І. С. Проблеми зайнятості та безробіття в Україні та країнах Європейського Союзу. *Управління розвитком*. 25.03.2016. № 11. С. 125-130.
4. Закон України «Про зайнятість населення» від 01.01.2018 р., підстава 2148-19. URL : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5067-17>.
5. Кочума І. Ю. Стан зайнятості та безробіття в Україні на сучасному етапі. *Фінансовий простір*. 2013. № 3. С. 119-126.
6. Лисюк О. С. Безробіття як соціально-економічна проблема населення України. *Зб. наук. праць ВНАУ*. 2012. № 4(70). С. 48-53.
7. Пазюк О., Пономарьова О. Проблеми безробіття в Україні. *Україна : аспекти праці*. 2004. № 2. С. 3-10.
8. Полуяктова О. В. Проблеми безробіття в Україні. *Економіка і суспільство*. 2016. № 2. С. 31-35.
9. Статистичні дані Державної служби статистики України. URL : www.ukrstat.gov.ua.
10. Транченко Л. В. Безробіття як соціальна проблема ринкового суспільства. *Економіка та держава*. 2014. № 4. С. 12-13.
11. Чурилова О. А. Безробіття в Україні: причини, наслідки. *Зб. наук. стат. у 2 т. Континент*. 2010. № 12. С. 182-184.
12. Шаульська Л. О., Якимова Н. А. Проблеми тіньової зайнятості в контексті структурних трансформацій ринку праці : економічні науки. 01.04.2017. № 2. С. 28-35.
13. Ярова Л. Г. Аналіз рівня безробіття в Україні та напрямки його подолання. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 4. С. 752-755.

References

1. Boryshchuk, A.O., & Semenova, K.D. (2017). Analiz rivnia bezrobittia v Ukraini [Analysis of the unemployment rate in Ukraine]. *Statystyka - instrument sotsialno-ekonomichnykh doslidzhen: zb. nauk. stud. pr.*, 3 (1). (pp. 29-34). Odesa [In Ukrainian].
2. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua> [In Ukrainian].
3. Zaitseva, I.S. (2016). Problemy zainiatosti ta bezrobittia v Ukraini ta krainakh Yevropeiskoho Soiuzu [Problems of employment and unemployment in Ukraine and countries of the European Union]. *Upravlinnia rozvytkom*, 11, pp. 125-130 [In Ukrainian].
4. Pro zainiatist naselennia : Zakon Ukrainy vid 01.01.2018 # 2148-19 [On employment of the population: Law of Ukraine from 01.01.2018 No. 2148-19]. *Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy". VR Ukrainy*. Retrieved from: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5067-17> [In Ukrainian].
5. Kochuma, I.Yu. (2013). Stan zainiatosti ta bezrobittia v Ukraini na suchasnomu etapi [State of employment and unemployment in Ukraine at the present stage]. *Finansovi prostir*, 3, pp. 119-126 [In Ukrainian].
6. Lysiuk, O.S. (2012). Bezrobittia yak sotsialno-ekonomichna problema naselennia Ukrainy [Unemployment as a socio-economic problem of the population of Ukraine]. *Zb. nauk. prats VNAU*, 4(70), pp. 48-53 [In Ukrainian].
7. Paziuk, O., & Ponomarova, O. (2004). Problemy bezrobittia v Ukraini [Problems of unemployment in Ukraine]. *Ukraina: aspekty pratsi*, 2, pp. 3-10 [In Ukrainian].
8. Poluiaktova, O.V. (2016). Problemy bezrobittia v Ukraini [Problems of unemployment in Ukraine]. *Ekonomika i suspilstvo*, 2, pp. 31-35 [In Ukrainian].
9. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Retrieved from: <http://www.ukrstat.gov.ua> [In Ukrainian].
10. Tranchenko, L.V. (2014). Bezrobittia yak sotsialna problema rynkovoho suspilstva [Unemployment as a social problem of a market society]. *Ekonomika ta derzhava*, 4, pp. 12-13 [In Ukrainian].
11. Churylova, O.A. (2010). Bezrobittia v Ukraini: prychny, naslidky [Unemployment in Ukraine: causes, consequences]. *Zb. nauk. stat. (Vols. 1-2)*, 12. (pp. 182-184). Kontynent [In Ukrainian].
12. Shaulska, L.O., & Yakymova, N.A. (2017). Problemy tinovoi zainiatosti v konteksti strukturnykh transformatsii rynku pratsi [Problems of shadow employment in context of structural transformations in the labor market]. *Ekonomichni nauky*, 2, pp. 28-35 [In Ukrainian].
13. Yarova, L.H. (2015). Analiz rivnia bezrobittia v Ukraini ta napriamky yoho podolannia [Analysis of the unemployment rate in Ukraine and directions for its overcoming]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, 4, pp. 752-755 [In Ukrainian].

Stiisar S.T. Analysis of unemployment level in Ukraine: problems and ways of its solving

The purpose of the article is to identify opportunities to increase the employment level in labor market of Ukraine by the studying results and analysis of unemployment problems.

Research methodology. In the research process have been used such scientific methods: statistic and economic, comparative analysis, calculation.

Research results. The current state of labor market and unemployment level in Ukraine have been analyzed, the reasons of growth of unemployment level have been defined, and offers to increase the employment level among the population have been formulated.

Elements of scientific novelty. There has been analyzed an essence of a phenomenon of "unemployment". The analysis of unemployment level in Ukraine has been carried out taking into account the dynamics of the number of unemployed and unemployment level in Ukraine in the period between 2011 and 2017. The analysis of unemployment level has uncovered the structure of an unemployed population in 2017 in Ukraine, according to which have been proposed the main ways of overcoming problems of unemployment of the population in Ukraine.

Practical significance. The essence of the concept "unemployment" has been determined. The main problems of unemployment of the population of Ukraine have been considered. The analysis of dynamics of the unemployment level has been carried out and the reasons and factors that determine the unemployment level in Ukraine in recent years have been defined. On the basis of the carried-out analysis the main directions of unemployment overcoming and improvement of its regulation in Ukraine have been offered: creation (by the state) of necessary conditions for involvement of workers in the sphere of national economy, providing jobs in problem regions of the country, stimulation of businessmen to create new jobs, creation of jobs by the state through involvement of the unemployed in public works, reflection of real, reliable information about the unemployment level. *Tabl.: 1. Figs.: 3. Refs.: 13.*

Keywords: unemployment, employment, labor, labor market, social protection, migration processes, labor migration, unemployment level.

Sliusar Svitlana Tymofiivna - candidate of economic sciences, associate professor (docent) of the department of accounting and taxation, Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University (30, Sukhomlynskooho st., Pereiaslav-Khmelnytskyi, Kyiv reg.)

E-mail: devko89@ukr.net

Слюсар С.Т. Аналіз рівня безробіття в Україні: проблеми і шляхи його подолання

Цель статьи - выявить возможности повышения уровня занятости на рынке труда Украины по результатам изучения и анализа проблем безработицы.

Методика исследования. Методы: статистико-экономический, сравнительного анализа, расчетный.

Результаты исследования. Проанализировано современное состояние рынка труда и уровень безработицы в Украине, определены причины роста уровня безработицы, сформулированы предложения по повышению уровня занятости среди населения.

Элементы научной новизны. Проанализированы сущность феномена «безработицы». Проведен анализ уровня безработицы в Украине за 2011-2017 гг., где рассмотрена динамика количества безработных и их уровень. Приведены структура безработного населения Украины в 2017 г., внесены предложения основных путей преодоления проблем безработицы и повышение уровня занятости населения в Украине.

Практическая значимость. Изложена сущность понятия «безработица». Рассмотрены основные проблемы безработицы населения Украины. Осуществлен анализ динамики уровня безработицы и определены причины и факторы, формирующие уровень безработицы в Украине в последние годы. Предложены основные направления его преодоления и совершенствования регулирования безработицы в Украине: создание (со стороны государства) необходимых условий для привлечения работников на работу в сфере народного хозяйства, обеспечения рабочих мест в проблемных регионах страны, агитация предпринимателей к созданию рабочих мест, предоставление государством рабочих мест путем привлечения безработных к выполнению общественных работ, отражение реальной, достоверной информации об уровне безработицы. Табл.: 1. Илл.: 3. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: безработица, занятость, рабочая сила, рынок труда, социальная защита, миграционные процессы, трудовая миграция, уровень безработицы.

Слюсар Светлана Тимофеевна - кандидат экономических наук, доцент кафедры учета и налогообложения, Государственное высшее учебное заведение «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический университет имени Григория Сковороды» (Киевская обл., г. Переяслав-Хмельницкий, ул. Сухомилинского, 30)

E-mail: devko89@ukr.net

Стаття надійшла до редакції 13.04.2018 р.

Фахове рецензування: 19.04.2018 р.

Бібліографічний опис для цитування:

Слюсар С. Т. Аналіз рівня безробіття в Україні: проблеми і шляхи його подолання. *Економіка АПК*. 2018. № 5. С. 85-92.

* * *

Новини АПК

Державна продовольчо-зернова корпорація України продовжує укладання договорів закупівлі зерна врожаю 2018 року

ПАТ "ДПЗКУ" продовжує весняну форвардну програму закупівлі ранніх і пізніх зернових культур. На сьогодні план із закупівлі пшениці врожаю 2018 р. виконано на 100%. Сільгоспвиробників профінансовано на суму понад 450 млн грн.

Наприкінці травня закінчується етап укладання форвардних договорів на поставку пшениці, ячменю та вівса. На сьогодні увага держкорпорації зосереджена на закупівлі стратегічної експортної зернової культури - кукурудзи врожаю 2018 р. Згідно з планом форвардної програми ДПЗКУ має намір закупити 300 тис. т цієї культури та перерахувати аграріям майже 900 млн грн попередньої оплати.

За результатами показників форвардних закупівель ранніх зернових врожаю 2018 р. лідирують Хмельницький, Волинсько-Рівненський, Сумський та Дніпропетровсько-Запорізький регіональні відділи.

Умови закупівель зерна майбутнього врожаю 2018 р. залишаються без змін. Після підписання договору на поточний рахунок сільгоспвиробника перераховується попередня оплата в розмірі 3000 грн за 1 т. Вартість коштів не буде перевищувати 11% річних. Оформлення сільгоспвиробником аграрної розписки прискорює процедуру погодження й отримання попередньої оплати за зерно майбутнього врожаю. Поставка кукурудзи за форвардними договорами має бути здійснена до 1 грудня поточного року.

Форвардна програма є надійним інструментом державної фінансової підтримки дрібних і середніх фермерських господарств. Завдяки її зрозумілим та прозорим умовам, на сьогодні форвардна програма ДПЗКУ є однією з найсприятливіших для українського сільгоспвиробника.

Прес-служба ПАТ "ДПЗКУ"